

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка

Факультет педагогіки, психології та мистецтв
Кафедра дошкільної та початкової освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Завідувач кафедри

 Котелянець Н. В.

«19» серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(ОК 33) Загальна педагогіка

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність: 012 Дошкільна освіта

Освітня програма: **Дошкільна освіта**

Форма навчання: денна/заочна

2024 – 2025 навчальний рік

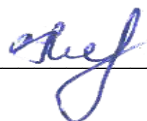
Робоча програма навчальної дисципліни «Загальна педагогіка» розроблена на основі освітньо-професійної програми **Дошкільна освіта**, навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня бакалавр за спеціальністю **012 Дошкільна освіта**

Розробники: кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри дошкільної та початкової освіти Баранюк І. Г.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри дошкільної та початкової освіти

Протокол від «19» серпня 2024 року № 1

Завідувачка кафедри дошкільної та початкової освіти

 проф. Котелянець Н. В.

Робоча програма навчальної дисципліни «Загальна педагогіка» для студентів спеціальності 012 Дошкільна освіта за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти. – ЦДУ імені В. Винниченка, 2024. – 18 с.

© Баранюк І. Г., 2024 рік
© ЦДУ імені В. Винниченка,
2024 рік

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3,5	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка (шифр і назва)	Нормативна	
Індивідуальне навчально-дослідне завдання: реферат (назва)	Спеціальність: 012 Дошкільна освіта	Рік підготовки	
		1-й	1-й
Семестр			
І-й		І-й	
Загальна кількість годин – 105		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 год. самостійної роботи студента – 3	Освітня програма: Дошкільна освіта	18 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
	18 год.	8 год.	
	Лабораторні		
	- год.	- год.	
	Самостійна робота		
	69 год.	91 год.	
	Індивідуальні завдання:		
	20		
	Вид контролю:		
екзамен	екзамен		

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – опанування здобувачами освіти основами педагогічних знань та успішним застосуванням їх на практиці. Формувати педагогічне мислення майбутніх педагогів-вихователів, здатність осмислювати педагогічну дійсність, приймати найбільш ефективні рішення в ході розв'язання педагогічних задач в освітньому процесі закладу дошкільної освіти.

Завдання:

- дати поняття про педагогіку як науку; розкрити її становлення і розвиток, основні категорії, систему педагогічних наук та зв'язок педагогіки з іншими науками;
- познайомити здобувачів освіти з основними теоретичними засадами теорії навчання і освіти;
- навчити студентів використовувати навчальний матеріал у конкретних умовах педагогічної ситуації, спираючись на засвоєні теоретичні положення;
- залучення студентів до діяльності творчого характеру (виступу, доповіді, плану дії тощо);
- моделювання та розв'язування педагогічних ситуацій;

- формування творчої всебічно розвиненої особистості студента – майбутнього педагога-вихователя.
- формувати педагогічне мислення майбутніх педагогів, здатність осмислювати педагогічну дійсність;
- вчити застосовувати набуті знання в практичній діяльності, приймати найбільш ефективні рішення щодо певних педагогічних задач;

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі *компетентності*:

загальні	фахові
<p>ІК - Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у професійно-педагогічній діяльності, що передбачають застосування теоретичних положень і методів педагогіки, психології та окремих методик навчання й характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>КЗ-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p>	<p>КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.</p> <p>КС-16. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших, попередження та протидії булінгу.</p> <p>КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини</p>

1.3. Очікувані програмні результати навчання:

ПРН 01. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПРН 03. Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими освітніми потребами.

ПРН 05. Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.

ПРН 06. Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами.

ПРН 20. Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1. Загальні засади педагогіки

Тема 1. Предмет і завдання педагогіки.

Предмет педагогіки та її основні категорії: виховання у широкому соціальному значенні, виховання у широкому педагогічному значенні, виховання у вузькому педагогічному значенні, навчання, освіта. Загальна педагогіка в системі інших дисциплін, зв'язок її з іншими науками. Розвиток педагогіки.

Теоретико-прикладний характер педагогіки. Завдання сучасної педагогіки.

Джерела сучасної педагогіки: народна педагогіка, педагогічні теорії та вчення прогресивних педагогів минулого; дані спеціально організованих педагогічних досліджень, досвід педагогів-новаторів.

Тема 2. Методи наукових досліджень.

Методи науково-педагогічних досліджень та їх характеристика: спостереження, педагогічний експеримент, досліді, бесіди, вивчення педагогічної документації, письмове опитування, моделювання педагогічних явищ, методи кількісного і якісного аналізу. Методика дослідження. Педагогічний експеримент та етапи його проведення. Особливості організації педагогічного спостереження.

Тема 3. Мета і завдання виховання.

Об'єктивний характер мети виховання та форми її практичної реалізації. Складові частини виховання: розумове, трудове, моральне, естетичне, фізичне. Народно-педагогічний досвід виховання.

Тема 4. Поняття розвитку, виховання і формування особистості.

Основні чинники формування особистості. Роль і місце виховання у формуванні особистості. Закономірності і рушійні сили розвитку особистості. Роль діяльності і спілкування, взаємозв'язок процесів виховання і розвитку. Аналіз зарубіжних теорій розвитку і формування особистості. Акселерація та ретардація. Дитина як суб'єкт виховання. Самовиховання і перевиховання.

Тема 5. Сутність педагогічної діяльності.

Сутність педагогічної діяльності. Виникнення і становлення педагогічної професії. Особистість педагога. Якості педагога-вихователя. Педагогічні вміння педагога-вихователя. Функції педагога-вихователя. Професіограма педагога. Основні види педагогічної діяльності. Структура педагогічної діяльності (конструктивна, організаторська, комунікативна). Професійна компетентність і педагогічна майстерність педагога. Авторитет і педагогічний такт педагога-вихователя.

Розділ 2. Система освіти і виховання в Україні. Вікова періодизація у педагогіці.

Тема 1. Система освіти і виховання в Україні.

Поняття про систему освіти. Основні принципи системи освіти в Україні. Система освіти України та її структура. Мета та завдання дошкільної освіти. Типи закладів дошкільної освіти. Особливості систем освіти і виховання у найбільш розвинених зарубіжних країнах. Характеристика позашкільних закладів освіти. Характеристика професійно-технічної освіти. Характеристика вищої освіти. Поняття про наукові ступені та вчені звання. Учасники освітнього процесу. Органи управління освітою.

Тема 2. Вікова періодизація у педагогіці.

Проблема вікової періодизації в педагогіці. Сучасна періодизація, критерії виділення вікових періодів дитинства. Педагогічна характеристика дітей дошкільного віку. Педагогічні особливості підготовки шестилітніх дітей до школи. Народна педагогіка про виховання дітей дошкільного віку. Психолого-педагогічна характеристика дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. Особливості переходу в розвитку дитини до систематичної навчальної діяльності. Навчальна і пізнавальна діяльність молодших школярів. Види інтересів дітей дошкільного віку та молодших школярів і особливості формування пізнавальних процесів, позитивних мотивів навчання. Види діяльності і спілкування. Психолого-педагогічна характеристика підлітків. Юнацького вік та його характеристика.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	СРС		л	п	лаб.	інд.	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1/Модуль 1. Загальні засади педагогіки												
Тема 1. Предмет і завдання педагогіки		2	2			6		2	2			11
Тема 2. Методи наукових досліджень		2	2			6						12
Тема 3. Мета і завдання виховання		2	2			10		2	2			16
Тема 4. Поняття розвитку, виховання і формування особистості		2	2			10		2				10
Тема 5. Сутність педагогічної діяльності		2	2			9						12
Разом за Розділом 1		10	10			41						61
Розділ 2/Модуль 2. Система освіти і виховання в Україні. Вікова періодизація у педагогіці												
Тема 1. Система освіти і виховання в Україні		4	4			ІНДЗ		2				ІНДЗ

Тема 2. Вікова періодизація у педагогіці		4	4			8			2			10
Разом за Розділом 2		8	8									
Усього годин		18	18			49		6	8			71
ІНДЗ												
ІНДЗ	20	-	-	-		20	20	-	-	-	-	20
Усього годин	105	18	18			69	105	6	8			91

4. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Теми лекційних занять

4.1.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Розділ 1/Модуль 1. Загальні засади педагогіки</i>		
1	Предмет і завдання педагогіки	2
2	Методи наукових досліджень	2
2	Мета національного виховання	2
3	Розвиток, формування і виховання особистості	2
4	Педагогічна майстерність	2
<i>Розділ 2/Модуль 2. Система освіти і виховання в Україні. Вікова періодизація у педагогіці</i>		
5	Система освіти в Україні	4
6	Вікова періодизація у педагогіці	4
	Усього:	18 год.

4.1.2 заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Розділ 1/Модуль 1. Загальні засади педагогіки</i>		
1	Предмет і завдання педагогіки	2
2	Мета і завдання виховання	2
2	Система освіти і виховання в Україні	2
	Усього:	6 год.

4.2. Теми семінарських (практичних) занять

4.2.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
-------	------------	-----------------

Розділ 1/Модуль 1. Загальні засади педагогіки		
1	Предмет і завдання педагогіки. Категорії педагогіки. Методи наукових досліджень.	2
2	Методи наукових досліджень	2
3	Мета та зміст національного виховання	2
4	Розвиток, формування і виховання особистості	2
5	Педагогічна майстерність	2
Розділ 2/Модуль 2. Система освіти і виховання в Україні. Вікова періодизація у педагогіці		
5	Система освіти в Україні	4
6	Вікова періодизація у педагогіці	4
Разом:		18 год.

4.2.2 заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Розділ 1/Модуль 1. Загальні засади педагогіки		
1	Мета та зміст національного виховання	2
2	Мета і завдання виховання	2
3	Розвиток, формування і виховання особистості	2
Розділ 2/Модуль 2. Система освіти і виховання в Україні. Вікова періодизація у педагогіці		
4	Вікова періодизація у педагогіці	2
Усього:		8 год.

4.3. Теми лабораторних занять

Не передбачені

4.4. Завдання для самостійної роботи

4.4.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Розділ 1/Модуль 1. Загальні засади педагогіки		
1		
2	Звернутися до творчої спадщини педагогів минулого (Я. А. Коменського, Ж.-Ж. Руссо, А. Дістервега, И. Песталлоці та ін.) та виписати їхні думки стосовно: а) важливості педагогічної теорії у розв'язанні виховних завдань; б) мети виховання та її компонентів.	8
	Виписати та пояснити 5 прислів'їв про виховання або навчання.	2
	Підготувати теоретичне питання (знати та законспекту-	4

	вати): «Гуманістична педагогіка, основні види та її вимоги. Основні представники гуманістичної педагогіки»	
	Підготувати та обґрунтувати теоретичне питання «Авторитарне виховання та його характеристика».	4
3	На основі наукової літератури дати визначення та характеристику емпіричних та теоретичних методів наукового дослідження. Визначити вимоги до методів науково-педагогічних досліджень. Окреслити позитивні та негативні сторони методів дослідження.	4
	Розробити анкети для констатувального експеримента (для педагогів-вихователів та для батьків дітей)	2
	Розробити план спостереження за дитячим колективом	2
	Проаналізувати на конкретних прикладах, як діяльність і спілкування впливають на формування особистості.	2
	Написати твір (есе) на тему: « Я як індивід, особистість, індивідуальність».	2
	У Законі України «Про дошкільну освіту» законспектувати і знати типи закладів дошкільної освіти (стаття 12)	2
	1. Опрацювати роботу Стельмаховича М. (Стельмахович М. Г. Українська народна педагогіка. – К., 1985. – С.5–91.) та визначити/законспектувати народні методи виховання	4
	Підготувати відповідь на питання «Комплексний підхід до виховання. Вплив різних соціальних інститутів на особистість».	2
	Вибрати дві казки різних народів, вкажете, які методи виховання були використані, аналізуєте, чи ефективним було використання цих методів виховання героями казок.	3
	Усього:	41 год.
Розділ 2/Модуль 2. Система освіти і виховання в Україні. Вікова періодизація у педагогіці		
4	ІНДЗ (реферат) Підготувати доповідь у вигляді реферату на тему «Система освіти в країнах світу» (одна країна на вибір студента).	20
5	Користуючись навчальними посібниками з вікової фізіології, дитячої та педагогічної психології, виписати особливості анатомо-фізіологічного і психічного розвитку дітей молодшого, середнього і старшого шкільного віку та педагогічні вимоги до врахування кожної особливості у освітньому процесі.	8
	Усього	28 год.
	Разом:	69 год.

4.4.2 заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Розділ 1/Модуль 1. Загальні засади педагогіки	
1	Підготувати питання до семінарських занять, які не викладалися на лекціях та опрацювати літературу до екзамену	22
2	Звернутися до творчої спадщини педагогів минулого (Я. А. Коменського, Ж.-Ж. Руссо, А. Дістервега, И. Песталлоці, М. Пирогова та ін.) та виписати їхні думки стосовно: а) важливості педагогічної теорії у розв'язанні виховних завдань; б) мети виховання та її компонентів.	8
	Випишіть і поясніть 5 прислів'їв про виховання або навчання.	2
	Підготувати теоретичне питання (знати та законспектувати): «Гуманістична педагогіка, основні види та її вимоги. Основні представники гуманістичної педагогіки»	4
	Підготувати теоретичне питання «Авторитарне виховання та його характеристика».	4
3	На основі наукової літератури дати визначення та характеристику емпіричних та теоретичних методів наукового дослідження. Визначити вимоги до методів науково-педагогічних досліджень. Окреслити позитивні та негативні сторони методів дослідження.	4
	Розробити анкети для констатувального експеримента (для педагогів-вихователів та для батьків дітей)	2
	Розробити план спостереження за дитячим колективом	2
	Проаналізувати на конкретних прикладах, як діяльність і спілкування впливають на формування особистості.	2
	Написати твір (есе) на тему: « Я як індивід, особистість, індивідуальність».	2
	У Законі України «Про дошкільну освіту» законспектувати і знати типи закладів дошкільної освіти (стаття 12)	2
	2. Опрацювати роботу Стельмаховича М. (Стельмахович М. Г. Українська народна педагогіка. – К., 1985. – С.5–91.) та визначити/законспектувати народні методи виховання	4
	Підготувати відповідь на питання «Комплексний підхід до виховання. Вплив різних соціальних інститутів на особистість».	2
	Вибрати дві казки різних народів, вкажете, які методи виховання були використані, аналізуєте, чи ефективним було використання цих методів виховання героями казок.	3
	Усього:	63 год.

Розділ 2/Модуль 2. Система освіти і виховання в Україні. Вікова періодизація у педагогіці		
4	ІНДЗ (реферат) Підготувати доповідь у вигляді реферату на тему «Система освіти в країнах світу» (одна країна на вибір студента).	20
5	Користуючись навчальними посібниками з вікової фізіології, дитячої та педагогічної психології, виписати особливості анатомо-фізіологічного і психічного розвитку дітей молодшого, середнього і старшого шкільного віку та педагогічні вимоги до врахування кожної особливості у освітньому процесі.	8
	Усього	28 год.
	Разом:	91 год.

4.5. Індивідуальне навчально-дослідне завдання (реферат)

Підготувати реферат на тему «Система освіти в країнах світу» (одна країна на вибір студента).

4.6. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни передбачено комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів та методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяє розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця, з урахуванням індивідуальних особливостей учасників освітнього процесу.

З метою формування професійних компетентностей широко впроваджуються інноваційні методи навчання. Це – комп'ютерна підтримка освітнього процесу, впровадження інтерактивних методів навчання (робота в малих групах, мозковий штурм, ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань тощо).

За джерелами знань на заняттях використовуються словесні (розповідь, бесіда, лекція) та практичні методи.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються проблемно-інформаційний, проектно-пошуковий.

Із метою забезпечення максимального засвоєння студентами матеріалу курсу використовуються наступні методи навчання:

- 1) Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:
  - словесні (лекція)
  - наочні (презентація, демонстрування);
  - практичні методи (вправи; практичні завдання).
- 2) Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:
  - метод проблемного викладу матеріалу;
  - моделювання життєвих ситуацій;
  - мозковий штурм;
  - метод опори на життєвий досвід;

– навчальної дискусії.

3) Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

– усного контролю;

– письмового контролю;

– самоконтролю та взаємоконтролю;

4) Самостійна робота студента: робота з електронною бібліотекою, складання конспектів (тез), вправи, самостійна робота студентів з різними джерелами інформації, методи моделювання педагогічних ситуацій, аналіз педагогічних проблемних ситуацій, робота з літературою, самостійні методи роботи з джерелами: вивчення документів, робота з підручником, посібником та книгою, користування додатковою літературою, робота з інформаційними ресурсами.

Дистанційні методи навчання:

Телекомунікаційні методи (практичні заняття, on-line консультації в режимі Zoom-конференцій та зустрічей у Google Meet; робота у Viber-групах), самостійна робота студентів з освітніми ресурсами (освітні платформи Google Classroom, тощо).

4.7. Засоби діагностики результатів навчання здобувачів освіти.

Порядок та критерії виставлення балів

Контрольні заходи здійснюються з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, системності, всебічності.

Засобами оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- есе;

- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;

- інші види індивідуальних та групових завдань.

Використовуються такі методи контролю (усний, письмовий), які мають сприяти підвищенню мотивації студентів до навчально-пізнавальної діяльності.

Поточний контроль. *Завданням поточного контролю* є перевірка розуміння та засвоєння певної частини учбового матеріалу, рівня сформованості навичок, умінь самостійно опрацьовувати навчальний матеріал, здатності осмислити зміст теми.

Поточне оцінювання: здійснюється на семінарських заняттях або на консультаціях (при відпрацюванні пропущених занять чи при бажанні підвищити попереднє оцінювання). Оцінювання на заняттях здійснюється за національною шкалою: 2, 3, 4, 5, а потім середня оцінка за відповідь студента на заняттях переводиться у бали за допомогою відповідних коефіцієнтів. Це відповідність між найвищою оцінкою («відмінно») і кількістю балів, що відводиться на семінарські заняття.

Поточний контроль (40 балів, коефіцієнт – 8).

Контрольна робота оцінюється в 10 балів.

ІНДЗ (реферат) – 10 балів

Критерії оцінювання роботи студента на занятті

«5» «відмінно» – Досконале знання та розуміння понятійного апарату з тієї чи іншої теми, вільне оперування різноманітними класифікаціями.

Відповідь на поставлені питання повна, насичена глибокими та розгорнутими судженнями. Викладений матеріал має доказовий, логічний і послідовний характер. Студент володіє способами концентрованого викладу матеріалу. Демонструє творче застосування знань при переформатуванні запитання.

У відповіді майже не трапляються мовленнєві помилки.

«5» «відмінно» – Відповідь майже повна, має усвідомлений та достатньо розгорнутий характер. Понятійна основа базується на обраній класифікації.

Відповідь структурована, проте наявні окремі помилки у послідовності викладу. Недостатньо виваженою та аргументованою є доказова база.

Студент вільно оперує знаннями, може застосовувати їх у новій навчальній ситуації. У відповіді трапляються окремі мовленнєві помилки.

«4» «добре» – Відповідь неповна, фрагментарна. Знання мають недостатньо стійкий та послідовний характер. Вони застосовуються: переважно для виконання завдань репродуктивного характеру.

У відповідях відсутні посилання на фундаментальні дослідження з певної проблеми.

Відповідь має формальний характер, відсутня чіткість, структурованість.

Студент використовує, лише окремі знання у новій навчальній ситуації.

У відповіді наявні фактичні та мовленнєві помилки.

«3» «задовільно» – Студент неспроможний відтворити інформацію у певній послідовності, оперує лише загальними фразами.

«2» «незадовільно» Відтворює лише окремі фрагменти, називає лише розрізнені факти, дає відповідь у формі висловлювання (судження).

Наявні грубі фактичні та мовленнєві помилки.

2. Оцінка контрольної роботи проводиться на останньому занятті. Форми проведення контролів під час вивчення дисципліни:

- комплексна письмова контрольна робота;

За виконання завдань контролю студент отримує **контрольну оцінку** (кількість балів), яка враховується в процесі розрахунків підсумкової оцінки:

▪ максимальна кількість балів – 10;

Критерії оцінювання контрольної роботи:

10-9 балів – обґрунтована повна, систематизована відповідь на усі запитання КР, з використанням творчого підходу і умінь пов'язувати теоретичні аспекти курсу з педагогічною практикою.

8-7 балів – повна, систематизована відповідь на усі запитання КР, з незначними неточностями у формулюванні понять;

6-5 балів – репродуктивна відповідь на 1 запитання КР з значними неточностями та помилками;

4 бали – репродуктивна відповідь на 2 питання КР із значними неточностями та помилками.

3 бали – репродуктивна відповідь на більшу частину питань КР з значними неточностями та помилками;

2 бала – студент допустив грубі помилки, виконано половину усієї роботи.

1 бал – фрагментарна відповідь, допущені грубі помилки.

Об'єктами поточного контролю знань студента є систематичність та активність роботи на заняттях; виконання завдань для самостійної роботи. Оцінюванню можуть підлягати: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на семінарських заняттях; активність при обговоренні питань семінарського заняття; результати тестування тощо.

У разі невиконання завдань поточного контролю студент має право скласти їх індивідуально до останнього практичного заняття за дозволом завідувача кафедри. Порядок такого контролю регламентований викладачем.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ТВОРЧИХ ЗАВДАНЬ:

Максимальний бал за ІНДЗ *роботу* – 10 балів.

10 б. – 9 б. – чітко структурована робота, яка повністю розкриває обрану тему, оформлена відповідно до вимог, має всі необхідні розділи. Студент виявляє мовленнєву грамотність, дотримуючись вимог наукового викладу, правил орфографії та пунктуації.

Захист роботи демонструє вільне володіння матеріалом, уміння відповідати на питання з теми, відстоювати власні позиції, опираючись на результати дослідження.

8 б. – 7 б. – виставляється за самостійну, добре структуровану роботу, яка розкриває обрану тему, має всі необхідні розділи, належним чином оформлена, хоча в роботі трапляються недоліки, неточності, помилки, які не спотворюють змісту викладеного матеріалу. Студент виявляє достатню грамотність, дотримуючись вимог наукового викладу та правопису.

На захисті ІНДЗ студент вільно викладає результати дослідження, впевнено відповідає на питання, помиляючись у несуттєвих моментах.

6 б. – 5 б. – робота свідчить про опрацювання теми, достатній об'єм матеріалу для формулювання власних висновків про ступінь вивчення проблеми. Структура роботи, її оформлення відповідає вимогам, що ставляться до робіт такого типу. Оформлення роботи в основному відповідає вимогам, хоча трапляються помилки (не більше 5-6).

Захист ІНДЗ роботи показує орієнтацію студента в темі дослідження, здатність представити зібраний матеріал і висновки до дослідження. Але на питання відповідає невпевнено чи нечітко, виникають труднощі із використанням понятійного апарату.

4 б. – 3 б. – ставиться за виконану роботу, яка відповідає темі і відповідно структурована. Студент виявляє здатність самостійно опрацювати матеріал та зробити власний продукт. Мовленнєве оформлення посереднє. Основні елементи роботи наявні, хоча недостатньо чітко оформлені.

Захист ІНДЗ показує слабку здатність студента відтворити основні проблеми роботи, має місце порушення логіки викладу, неточності, поверховість. Відповідає тільки на найпростіші питання.

2б. 1 б. – виставляється за роботу, яка демонструє лише загальне розуміння проблеми, написана на основі мінімальної кількості вивчених джерел, матеріалу, не відзначається самостійністю і послідовністю викладу. Студент виступає перед аудиторією, невпевнено переказуючи прочитаний текст.

0 б. – роботу студент не виконав і не захистив перед аудиторією.

Підсумковий контроль. **Завданням підсумкового контролю** є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

4.8. Перелік програмових питань для самоконтролю:

Питання на екзамен з курсу «Загальна педагогіка»

1. Предмет, об'єкт педагогіки. Завдання сучасної педагогіки.
2. Комплексний підхід до виховання. Вплив різних соціальних інститутів на особистість.
3. Основні категорії педагогіки та їх характеристика: виховання, навчання, освіта, розвиток, формування.
4. Гуманістична педагогіка, основні види та її вимоги. Основні представники гуманістичної педагогіки.
5. Система педагогічних наук та їх характеристика.
6. Авторитарне виховання та його характеристика.
7. Джерела розвитку сучасної педагогіки.
8. Поняття педагогічної майстерності педагога. Структура педагогічної майстерності. Професіограма педагога.
9. Історичний розвиток педагогіки. Внесок відомих педагогів у розвиток сучасної педагогіки.
10. Педагогічні вміння педагога-вихователя.
11. Поняття про систему освіти в Україні. Етапи розвитку системи освіти. Структура освіти в Україні.
12. Основні якості педагога-вихователя та їх значення для педагогічної професії.
13. Закон України «Про освіту». Основні принципи освіти. Органи управління освіти.
14. Розкрити основні функції педагога-вихователя.
15. Рівні та ступені освіти в Україні. Пріоритетні напрями реформування освіти.
16. Педагогічна характеристика юнацького віку. Профорієнтація.
17. Педагогічна характеристика підліткового віку.
18. Зміст дошкільної та повної загальної середньої освіти (стаття 11 та 12). Основні ланки системи освіти України.
19. Роль і місце діяльності і спілкування у формуванні особистості.
20. Завдання та зміст дошкільної освіти за законом України «Про дошкільну освіту» (стаття 7).
21. Роль і місце виховання у формуванні особистості.
22. Народна педагогіка та її основні компоненти. Принципи та методи народної педагогіки.
23. Критерії виділення вікових періодів. Вікова періодизація у педагогіці та психології.
24. Методи науково-педагогічних досліджень та їх характеристика.
25. Акселерація у процесі розвитку дитини.
26. Поняття передового педагогічного досвіду та його впровадження в освітній процес закладів дошкільної освіти.
27. Проблема вікової періодизації в педагогіці.

28. Розвиток особистості. Види розвитку. Рушійні сили розвитку особистості.
29. Мета і завдання виховання учнів. Складові частини виховання та їх характеристика.
30. Основні чинники формування особистості, їх особливості і взаємозв'язок.
31. Дитина як об'єкт і суб'єкт виховання. Самовиховання, самоосвіта і перевиховання.
32. Роль і місце спадковості у формуванні особистості.
33. Сучасна вікова періодизація в педагогіці.
34. Роль і місце середовища у формуванні особистості.
35. Педагогічна характеристика дітей переддошкільного віку.
36. Закономірності і рушійні сили у формуванні особистості.
37. Педагогічна характеристика дітей дошкільного віку.
38. Мета та завдання позашкільної освіти.
39. Дошкільна освіта. Мета та завдання дошкільної освіти. Типи закладів дошкільної освіти.
40. Поняття формування особистості. Основні ступені формування особистості.
41. Ретрадація у процесі розвитку дитини.
42. Соціалізація особистості та її значення у формуванні особистості.
43. Завдання та зміст розумового виховання.
44. Поняття особистості. Структура особистості за К.К.Платоновим.
45. Завдання та зміст морального виховання.
46. Критерії виділення вікових періодів.
47. Завдання та зміст естетичного виховання.
48. Фактори, що впливають на формування особистості.
49. Завдання та зміст трудового виховання.
50. Проблема готовності 6-річної дитини до навчання в школі.
51. Завдання та зміст фізичного виховання.
52. Мета та зміст вищої освіти (Стаття 17).
53. Поняття педагогічної техніки у структурі педагогічної майстерності.
54. Види освіти та їх характеристика (Стаття 8. Закон України «Про освіту» 2017).
55. Характеристика системи освіти однієї із зарубіжних країн.
56. Поняття культури розумової праці. Особливості її формування у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку.
57. Педагогічний експеримент та етапи його проведення.
58. Діяльність педагогів-вихователів щодо врахування особливостей дошкільного та молодшого шкільного вікового періоду у освітньому процесі.
59. Вікові та індивідуальні особливості дітей різних періодів розвитку.
60. Поняття народної педагогіки. Категорія «виховання» у народній педагогіці. Основна мета виховання та зміст народної педагогіки.

4.9. Схема нарахування балів, які отримують студенти

ІНДЗ – індивідуальне науково дослідне завдання (у вигляді реферату)

Поточне тестування та самостійна робота					Екзамен	Сума
Розділ 1	Розділ 2	Контрольні роботи	ІНДЗ	Разом	Макс. - 40	100
T1... T3	T1... T3					
40 б.		10 б.	10	60 б.		

T1, T2 ... T5 – теми розділів.

ІНДЗ – індивідуальне науково дослідне завдання (у вигляді реферату)

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73	задовільно	
60-63		
35-59	незадовільно	незараховано
1-34	незадовільно	незараховано

5. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

5.1. Рекомендована література

Основна

1. Закон України «Про дошкільну освіту» [Електроний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14#Text>
2. Закон України «Про освіту» [Електроний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
3. Концепція нової української школи [Електроний ресурс] – Режим доступу – <https://osvita.ua/school/reform/54276/>
4. Кузьмінський А. І., Омеляненко В. Л. Педагогіка : підручник для студ. ВНЗ. К. : Знання, 2007. – 447 с.
5. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка : навч. посіб. для студ. ВНЗ К. : Академвидав, 2013. 464 с. (Альма-матер).
6. Поніманська Т. І. Основи дошкільної педагогіки : навч. посіб. для студ. ВНЗ. Міжнародний Фонд «Відродження»; Програма «Трансформація гуманітарної освіти в Україні». К. : Абрис, 1998. 448 с.
7. Лисенко Н.В. Педагогіка українського дошкілля: у 2 ч. : навч. посіб. для студ. К. : Вища шк., 2006. Ч. 1. 302 с.

Додаткова література:

1. Стельмахович М.Г. Українська народна педагогіка. – К.: ІЗМН, 1997. – С. 236
2. Савчин М., Василенко Л. Вікова психологія / М.В. Савчин, Л.В. Василенко. – К. : Академвидав. (Альма-матер), 2005. – 360 с.
3. Вікова психологія. / За редакцією Г.С. Костюка. К.: Радянська школа, 1976 – 269 с.
4. Ушинський К. Д. Про користь педагогічної літератури / К.Д. Ушинський // Вибрані педагогічні твори : У 2-х т. – Т.1 – К., 1983. – С. 9–25).
5. Сухомлинський В.О. Сто порад учителю / В.О. Сухомлинський // Вибрані твори : в 5-ти т. Т. 2. – К. : Радянська школа, 1977. – С. 419 - 654.
6. Сухомлинський В. О. Серце віддаю дітям / В. О. Сухомлинський // Вибр. твори : в 5-ти т. Т. 3. – К. : Радянська школа, 1977. – С. 5–279.

5.2. Методичне забезпечення

1. Андросова Н. М., Баранюк І. Г. Програми педагогічних дисциплін. Збірник № 1. Навчально-методичне видання для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 012 Початкова освіта (термін навчання: 3 роки 10 місяців). – Кропивницький: ЦДПУ ім. В. Винниченка. – 2019. – 76 с.

5.3. Інформаційні ресурси

(перелік інформаційних ресурсів)

1. Словник педагогічних термінів. Режим доступу – http://pidruchniki.ws/pedagogika/slovník_pedagogichnih_terminiv
2. Науково-методичний журнал «Початкова школа». Режим доступу – <http://www.pochatkova-shkola.net/journal.htm>
3. Методичний портал. Інтернет-ресурси для вчителів початкових класів. Режим доступу – <http://metodportal.net/node/595>
4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського – <http://nbuv.gov.ua/node/2116>
5. Волкова Н. П. Педагогіка / Н. П. Волкова – К. : Академвидав, 2009. – 616 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <file:///C:/Users/admin/Documents/%D0%9F%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B3%D1%96%D0%BA%D0%B0/%D0%92%D0%9E%D0%9B%D0%9A%D0%9E%D0%92%D0%90/2901.htm>

6. ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Політика щодо академічної доброчесності формується на основі дотримання принципів академічної доброчесності відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», з урахуванням норм Положення «Про академічну свободу та академічну доброчесність в Центральноукраїнському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка» (затверджене вченою радою, протокол № 2 від 30.09.2019; №10 від 07.02.2022).